

HELSINGBORG

Socialnämndens riktlinjer för bidrag till organisationer med verksamhet inom det sociala området

Socialnämndens riktlinjer för bidrag till organisationer med verksamhet inom det sociala området

Antagna 31 mars 2016, reviderade 23 mars 2023

Helsingborg stads samverkan med föreningslivet

Stadens samverkan med föreningslivet regleras i en lokal gemensam överenskommelse som godkändes av Helsingborgs stads kommunfullmäktige i juni 2017. Överenskommelsen innehåller principer för samverkan mellan Helsingborgs stad och föreningslivet i Helsingborg. Den synliggör föreningslivets viktiga roll i samhället och beskriver vår gemensamma vilja att stärka samverkan mellan föreningslivet och staden.

Länk till överenskommelsen:

[lokal-overenskommelse-for-foreningar-2023-2026.pdf \(helsingborg.se\)](https://www.helsingborg.se/om-helsingborg/utveckling-och-ekonomi/lokala-överenskommelser/lokal-overenskommelse-for-foreningar-2023-2026.pdf)

Socialnämndens bidrag till organisationer inom social ekonomi

Som ett led i att stärka och uppmuntra föreningslivet ger Helsingborgs stads socialnämnd ekonomiskt stöd till organiserat socialt arbete. Med sektorn social ekonomi avses här främst ideella föreningar men även allmännyttiga föreningar, stiftelser och andra former av organisationer kan komma ifråga.

Den lokala överenskommelsen, stadens och socialnämndens budget, behov samt av kommunfullmäktige beslutade villkor utgör ramen för vilka föreningar/organisationer som kan beviljas medel. Nämndens uppdrag och inriktning bestämmer vilka prioriteringar och bedömningar som ska göras och vilka verksamheter som ska prioriteras.

Syftet med socialnämndens stöd är att

- främja demokrati, utveckling och ett brett socialt engagemang i staden
- stödja invånare som behöver socialt stöd att bli självständiga i livet så att de kan ta en aktiv del i samhället
- stimulera till nytänkande och utveckling av verksamheter som kompletterar och förstärker nämndens sociala tjänster
- främja insatser som har stort värde och erbjuder angeläget stöd till människor med särskilda behov

Prioriterad verksamhet

Prioritet ges verksamheter som bedriver förebyggande verksamhet och verkar för utvecklingen av sociala tjänster.

Förutsättningar för ekonomiskt bidrag

I Helsingborg stad finns gemensamma villkor som föreningar som söker stöd ska leva upp till. Villkoren består av både formella och kvalitativa krav. Utöver dessa gemensamma villkor har varje nämnd förvaltningsspecifika riktlinjer kopplat till ekonomiskt bidrag till föreningar. För att få bidrag från Helsingborg stad måste föreningar/organisationer uppfylla både de formella och de kvalitativa kraven.

Formella villkor som ska vara uppfyllda och framgå av ansökan:

- Föreningens/organisationens namn
- Föreningens/organisationens syfte
- Organisationsnummer
- Postgiro/bankkonto kopplat till föreningens organisationsnummer

HELSINGBORG

Socialnämndens riktlinjer för bidrag till organisationer med verksamhet inom det sociala området

- Antagna stadgar
- Uppgift om medlemsavgift
- Styrelse/Revisorer
- Justerat protokoll från årsmöte
- Revisionsberättelse
- Att föreningen/organisationen är registrerad i stadens föreningsregister (gäller ej nystartade föreningar)
- Anslutning till riksorganisation (om sådan finns)
- Att föreningen/organisationen huvudsakligen bedriver sin verksamhet i Helsingborgs kommun. Om föreningen/organisationen riktar sig till ett större geografiskt område men har verksamhet i Helsingborg, eller verksamhet som Helsingborgare tar del av, kan bidrag beviljas för den delen.
- Att föreningen/organisationen genomgått eller kommer under året att genomgå utbildning för föreningar
- Att ansökan är undertecknad av behörig firmatecknare i föreningen (kan ske digitalt)
- Att föreningen/organisationen är fri från en förfallen skuld för skatter både hos Skatteverket och hos Kronofogdemyndigheten (mindre skuld av typen fordonsskatt för enstaka fordon kan accepteras)
- Att föreningen/organisationen inte är försatt i konkurs eller föremål för insolvens. Eller likvidationsförfaranden

Kvalitativa villkor (även kallade demokrativillkor) som ska vara uppfyllda:

- Föreningen/organisationen har öppen antagning av medlemmar. Av stadgarna framgår vem som kan bli medlem och hur medlemmar antas
- Föreningens/organisationens verksamhet ska ha allmänintresse och vara öppen för alla stadens medborgare, om inte sakliga och av staden godtagbara skäl finns som hindrar detta
- Föreningen/organisationen är inkluderande, det vill säga motverkar diskriminering enligt diskrimineringslagen och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
- Föreningen/organisationen värnar om enskildas grundläggande fri- och rättigheter och principen om alla människors lika värde genom att följa FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna
- Föreningen/organisationen främjar genom sitt arbete förståelsen för ett demokratiskt styrelseskick. Föreningen/organisationen ska vara uppbyggd och fungera enligt demokratiska principer samt ta ställning för demokratin som samhällssystem. Det ska framgå av både stadgar och faktisk verksamhet
- Föreningens/organisationens verksamhet bedrivs med respekt för barns rättigheter enligt barnkonventionen
- Föreningens/organisationens verksamhet ska bedrivas i en miljö som är fri från alkohol, tobak och spel om pengar och motverkar användandet av våld, alkohol, andra droger eller destruktivt spel
- Föreningens/organisationens verksamhet får i övrigt inte strida mot svensk lag
- Föreningens/organisationens särintresse får inte stå i strid med kommunens riktlinjer eller gällande lagstiftning
- Föreningen/organisationen bedriver en kompletterande eller alternativ verksamhet till stadens egna insatser för människor i utsatta situationer
- Föreningen/organisationen har en ledning med god kunskap, erfarenhet och kompetens inom sitt område

HELSINGBORG

Socialnämndens riktlinjer för bidrag till organisationer med verksamhet inom det sociala området

- Föreningen/organisationen söker ett aktivt och konstruktivt samarbete med stadens socialtjänst
- Föreningen/organisationen motverkar diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder
- Föreningen/organisationen ska presentera tydliga, uppföljningsbara mål och effekter för sin verksamhet och arbeta fram metoder för att följa upp resultaten.
- Föreningen/organisationen bedriver icke-vinstdrivande verksamhet

Förtydligande utbildningskrav

Kommunfullmäktige beslutade den 29 november 2019 att gemensamma villkor ska gälla för de föreningar/organisationer som ansöker om ekonomiskt stöd från nämnder i Helsingborgs stad. Ett villkor är att föreningens styrelse har genomgått utbildning i styrelsearbete. Syftet är att säkerställa att alla föreningar har nödvändiga kunskaper för att driva en välfungerande och demokratiskt styrd förening.

Villkoret uppfylls genom att medlemmar i styrelsen går en utbildning som arrangeras av föreningens riksorganisation, studieförbund, föreningslivets samorganisationer eller annan styrelseutbildning som staden bedömer likvärdig. Föreningen ska efter genomgången utbildning inlämna intyg som styrker att minst 2-3 styrelsemedlemmar fått sådan utbildning. Antalet beror på styrelsens storlek och de utbildades positioner. Kunskapen ska alltid finnas i styrelsen varför ställningstagande om utbildning bör göras efter varje årsmöte. I vissa fall kan lång erfarenhet av framgångsrikt styrelsearbete med utbildning längre bak i tiden godkännas.

Allmänna regler för ansökan

Ansökan görs via Helsingborg stads boknings- och bidragssystem, Rbok, som finns att hitta på stadens webbsida helsingborg.se. Ansökan tas emot av Helsingborg Kontaktcenter som gör den första genomgången, prövar om de formella villkoren är uppfyllda och begär in eventuella kompletteringar. När denna prövning är klar skickas ansökan vidare till aktuell nämnd för fortsatt prövning.

Ansökan utreds och bedöms av socialförvaltningen. Om något saknas eller behöver kompletteras i ansökan meddelar förvaltningen vilka handlingar som ska lämnas in och när de senast ska vara inlämnade. Om de inte lämnas in inom meddelad tid avslås ansökan. Socialnämnden bereder sedan ärendet och i slutet på året, vanligtvis i november, beslutar socialnämnden om den totala omfattningen av verksamhetsbidrag och utvecklingsmedel för kommande år.

Handlingar som ska bifogas ansökan:

- Stadgar
- Årsmötesprotokoll för innevarande år
- Protokoll från konstituerande styrelsemöte för innevarande år
- Fastställd budget för innevarande år
- Fastställd verksamhetsplan för innevarande år
- Verksamhetsberättelse för föregående år
- Ekonomisk redovisning med bokslut, resultat- och balansräkning samt revisionsberättelse för föregående år
- Plan för hela verksamheten under sökt period med detaljerad plan och budget för den verksamhet som det sökta bidraget ska användas till

HELSINGBORG

Socialnämndens riktlinjer för bidrag till organisationer med verksamhet inom det sociala området

- Intyg på styrelseutbildning
- Protokoll från styrelsemöte där det framgår att styrelsen står bakom ansökan och vem som har fått i uppdrag av styrelsen att skicka in ansökan

Samtliga handlingar ska vara fullständigt undertecknade av behöriga.

Utredningsförfarande

Socialnämnden prövar bidragsansökningar utifrån dessa riktlinjer samt utreder utifrån följande frågeställningar vilka också ligger till grund för beslut:

- Effekt. Vilken effekt ger verksamhetens innehåll i förhållande till nämndens uppdrag och inriktning?
- Värde. Hur många nås/påverkas av verksamheten och vilket förväntat värde skapas för Helsingborgare?
- Komplement. Hur kompletterar verksamheten socialnämndens arbete?
- Samverkan. Hur samverkar verksamheten med förvaltningen, andra föreningar och övriga staden?
- Ekonomi. Hur har verksamheten säkrat sin fortlevnad utifrån ett ekonomiskt perspektiv?

Bidragen är selektiva. Det betyder att en bedömning görs för varje ansökan och verksamhet utifrån bland annat stadens mål och inriktningsdokument, men också utifrån verksamhetens planer, måluppfyllelse, kvalitet på verksamheten, förväntade effekter av de metoder man planerar att använda och vilken plan som finns för verksamhetens utveckling.

Socialnämnden ser positivt på att föreningar/organisationer ökar sin ekonomiska säkerhet och inte enbart förlitar sig på bidrag från socialnämnden för sin överlevnad. Tillgångar i form av eget kapital, fonder, donationer, arv, gåvor eller bidrag från annat håll kan komma att påverka bedömningen.

Två olika bidragstyper

Socialnämnden har två typer av bidrag till de sökande organisationerna: verksamhetsbidrag och utvecklingsmedel. Socialnämnden avgör vilken bidragsform som en organisation beviljas, oavsett vilken bidragsform ansökan gäller.

Verksamhetsbidrag är ett bidrag som främst ges till de föreningar/organisationer som är väl kända av nämnden i avsikt att ge kontinuitet och långsiktighet. Bidraget kan sökas varje år för ett, två eller tre år. Huruvida en förening ska ges flerårigt bidrag bestäms av deras tidigare måluppfyllnad, planen för verksamheten samt dessa riktlinjer. Ansökningsperioden är från 1 april till och med 31 maj.

Verksamhetsbidrag ges inte för affärsmässig verksamhet. Bidrag ges inte heller till boendeplatser och verksamhet som hör ihop med dem. Socialnämnden kan kräva att viss andel av verksamheten ska vara finansierad på annat sätt än via socialnämndens bidrag. Beslut om verksamhetsbidrag fattas av nämnden i november eller december året innan bidraget betalas ut.

Utvecklingsmedel är ett tidsbegränsat stöd av tillfällig karaktär. Det beviljas som längst ett år i taget. Bidraget kan sökas för start av en förening/organisation, för utvecklingsprojekt eller för utveckling av en verksamhet inom en befintlig organisation. Deras syfte är att stimulera etableringen av nya verksamheter och nya samverkansformer mellan organisationerna och med staden. Utvecklingsmedel kan även beviljas för oförutsedda händelser i en organisation som redan får bidrag. De kan också beviljas för att stärka utvecklingen av den sociala ekonomin

HELSINGBORG

genom utvecklingsinsatser, kompetenshöjande insatser, tillfälliga satsningar till etablerade och nya organisationer och verksamheter. Utvecklingsmedel kan även beviljas för uppkomna situationer/ behov, vilka inte gått att förutse, men som kräver en snabb lösning för att inte påverka befintlig verksamhet negativt eller förhindra start av ett angeläget projekt. Bidraget kan sökas under hela året och beslut fattas löpande av nämnden.

Efter beslut om bidrag

- Socialnämnden meddelar sitt beslut via e-mejl.
- Det beviljade bidraget ska användas till det som angetts i ansökan, med begränsning av de eventuella villkor som socialnämnden beslutat.
- Förvaltningen beslutar om hur utbetalningen av bidragen ska ske. Förvaltningen tar då hänsyn till det enskilda bidragets storlek och avsedd verksamhet. Generellt utbetalas bidragen en gång i kvartalet strax före månadsskiftet.
- Alla bidrag ska redovisas i Rbok. Vid utebliven redovisning omprövas beslutet om bidrag.
- Vid misstanke om oegentligheter görs en fördjupad kontroll.
- Socialnämnden har rätt att ändra beloppet eller att inte alls betala ut bidraget om det finns felaktigheter eller vilseledande uppgifter i organisationens underlag till ansökan.
- Om er organisation fått bidrag från socialnämnden är ni skyldiga att tillhandahålla de handlingar som ligger till grund för bidraget. Socialnämnden har rätt att granska verksamhetens ekonomi och kräva in uppgifter om verksamheten när som helst under löpande verksamhetsår.
- Om er organisation upphör med sin verksamhet eller inte längre uppfyller grundvillkoren för beviljade bidrag har socialnämnden rätt att hålla inne bidraget eller återkräva utbetalt bidrag. Detsamma gäller om organisationen brustit i något annat väsentligt som socialnämnden anser har betydelse för bidraget.
- Om er organisation ändrar verksamheten på ett sådant sätt att målen inte längre kan uppnås ska ni meddela socialnämnden detta eftersom det kan påverka fortsatt bidrag.
- Om extraordinära förändringar inträffar som påverkar förutsättningarna för ekonomiskt stöd till organisationerna kan socialnämnden ompröva bidragen.

Redovisning

Alla bidrag från socialnämnden ska redovisas genom Helsingborg stads boknings- och bidragssystem Rbok. Verksamhetsbidrag redovisas direkt efter föreningens årsmöte, året efter bidraget utbetalats. Flerårigt bidrag redovisas varje år. Utvecklingsmedel redovisas vid avslutat projekt. Senaste datum för redovisning framgår av nämndens beslut. Redovisningens syfte är att kontrollera att medlen använts på det sätt som angivits i ansökan och gett de effekter som avsågs. Verksamheten ska också presentera värdet av sina sociala tjänster. Vid redovisning ska formuläret i Rbok användas. Redovisningen kan vid behov kompletteras med dialogsamtal mellan socialnämnden och föreningen/organisationen.

Vid redovisning i Rbok ska verksamheten bifoga sin ekonomiska redovisning. I den ekonomiska redovisningen ska samtliga intäkter och utgifter framgå. Alla ekonomiska transaktioner ska bokföras systematiskt i en förteckning. De ska ha verifikationer där underlag finns och där syftet med transaktionen framgår. De ska sparas i numrerad ordning så att de kan följas i bokföringen. Den ekonomiska redovisningen ska omfatta hela organisationen. I de fall er organisation bedriver både ideell och affärsmässig eller liknande verksamhet, ska den ideella verksamheten redovisas för sig. Bokföringsreglerna gäller alltid, om inte förvaltningen beslutar att uppföljningen kan ske på ett lämpligare sätt i det enskilda fallet.

HELSINGBORG

Socialnämndens riktlinjer för bidrag till organisationer med verksamhet inom det sociala området

Föreningssamverkan genom idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Historiskt sett har den idéburna sektorn bidragit mycket till välfärdsutvecklingen. Den idéburna sektorn kan ha tre olika huvudroller i förhållande till offentlig sektor: röstbärare, utförare och innovatör. Många organisationer jobbar med alla tre.

I Helsingborg finns en lokal överenskommelse om samverkan mellan staden och föreningslivet, LÖK.

Det finns många olika nivåer av samverkan och all samverkan måste inte sträva efter att bli ett partnerskap. Det kan också ha ett värde att bara ha en öppen dialog.

1. Information
2. Konsultation
3. Dialog
4. Samhandling
5. Partnerskap

Vi börjar i regel en samverkan med att lära känna varandras organisationer och prata förutsättningslöst om vilka behov och idéer på lösningar som vi ser för invånarnas bästa. Så långt det är möjligt eftersträvar vi ett jämbördigt förhållande, där vi delar information och konsulterar varandra. Om intresse finns har vi tätare kontakt och avstämningar mellan den idéburna organisationen och lämplig verksamhet inom socialförvaltningen.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Ett idéburet offentligt partnerskap är till för att lösa samhällsutmaningar långsiktigt. De flesta avtal ligger på 3-5 år.

Grunden för ett IOP-avtal är att en offentlig verksamhet och en eller flera idéburna organisationer kan mötas som jämbördiga parter, så långt det är möjligt.

För att skriva ett avtal bör vi hitta gemensamma mål som kräver samverkan och där det inte finns någon marknad. Det vill säga, det får inte vara ett område där det finns företag som har ett vinstintresse och som är intresserade av att driva verksamheten.

Om vi kan konstatera att samarbetet inte omfattas av krav på upphandling, kan de krav som lyfts fram för ett IOP i korthet sammanfattas så här.

- Partnerskapet ska bygga på ett gemensamt samverkansbehov där båda parter har ett gemensamt engagemang och ansvar för att uppnå det gemensamt formulerade målet. Det ska råda en ömsesidig samverkansrelation som bygger på tillit med syftet att uppnå ett visst samhälleligt mål, och inte på ett kommersiellt avtal. Parterna träffas och stämmer av kontinuerligt
- Parterna har en gemensam värdegrund. Målet eller målen som ska uppnås ska vara allmännyttiga, och en utgångspunkt är att det inte ska finnas några färdiga lösningar eller tjänster som kan köpas.
- Båda parter ska bidra med resurser till verksamheten. Det behöver inte handla om pengar utan den idéburna parten kan exempelvis bidra med ideellt arbete och den offentliga parten med lokaler eller administrativa resurser.

Vad IOP är och inte är

Vi kan se gemensam nytta och samverka med idéburna organisationer utan att det därmed är mest lämpligt med ett IOP-avtal. Ibland är ett föreningsbidrag att föredra, när den idéburna organisationens verksamhet är självgående och inte kräver aktiv och regelbunden samverkan

HELSINGBORG

med socialförvaltningen kring en specifik insats. Det kan vara både för att testa en ny insats och för att bedriva en verksamhet som kompletterar socialförvaltningens.

Ett avtal där en idéburen organisation sköter driften av en verksamhet är egentligen inte heller något som är ett IOP-avtal. Då närmar vi oss i stället en upphandling av ett socialt företag. Ett IOP handlar om samhällsvärden och samverkan – inte i första hand om pengar och utförare av tjänster.

Det finns ingen lagstiftning om IOP, utan vi får skriva avtal från fall till fall. Det får då inte vara i ett område som kräver upphandling – då ska det upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling.

Vad innebär ett IOP för oss

Ett IOP-avtal innebär ett långsiktigt åtagande för socialförvaltningen som part. För att ingå ett avtal ska socialförvaltningen kunna skapa utrymme för att bidra med kompetens och resurser till det gemensamma målet. Vi lämnar inte över ett uppdrag till en annan part, vi löser det tillsammans, med en gemensam idé och gemensamma mål.

Vi ska ha en gemensam plan för att följa upp och utvärdera arbetet och mäta effekter av insatsen. Det är samtidigt viktigt att utvärderingen bygger på tillit till alla parter och fokuserar på effekter för de invånare det berör och inte på att offentlig verksamhet ensidigt granskar den idéburna. Om insatsen behöver justeras under avtalets gång gör vi det via löpande dialog, där alla parter får vara beredda på att tillsätta den kompetens och de resurser som krävs för att insatsen ska ge önskad effekt.

Vi ska också ha en långsiktig budgetplan för att kunna finansiera den gemensamma insatsen över tid. Har vi inte detta bör vi avvakta med att skriva ett IOP-avtal och i stället överväga föreningsbidrag eller upphandling.

Sammanfattning

Punkter vi behöver tänka på innan vi skriver ett IOP-avtal:

- Finns det en marknad?
- Undvik ”beställningar” av en tjänst, då blir det för likt en upphandling
- Det ska bygga på ett idéburet initiativ och ett behov vi identifierar gemensamt
- Det ska finnas en plan för budget och utrymme för att bidra med kompetens och resurser till det gemensamma målet
- Avtalet ska bygga på tillit – ej kontroll och sanktioner.

(Riktlinjerna bygger på material från nätverket Idéburen sektor Skåne: <https://natverket.org/>)